АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

Факультет Економіки, соціальних технологій та туризму

Академія праці, соціальних відносин і туризму	**Academy of Labour, Social Relations and Tourism**
Кафедра маркетингу	**Department of Marketing**

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-педагогічної роботи

_____І.С. Чорнодід

"24" серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія наукових досліджень

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань – D «Бізнес, адміністрування та право»

Спеціальність – D5 «Маркетинг»

Освітньо-професійна програма – Маркетинг

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Київ 2026

Робоча програма навчальної дисципліни “Методологія наукових досліджень” для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня “Магістр” спеціальності D5 Маркетинг освітньо-професійної програми “Маркетинг”

Розробник: **Охріменко Ігор Віталійович**, доктор економічних наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри маркетингу

Протокол 1 від “24” серпня 2026 року

Завідувач кафедри маркетингу

_____ Писаренко Н.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною радою Академії праці, соціальних відносин і туризму

Протокол 1 від “27” серпня 2026 року

Голова _____ (Чорнодід І.С.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Охріменко І.В., 2026 рік
© АПСВТ, 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена на основі Національної рамки кваліфікацій України, «Положення про організацію освітнього процесу в Академії праці, соціальних відносин та туризму» від 07 квітня 2026 року, Протокол № 7, освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня підготовки за спеціальністю «Маркетинг» та інших відповідних нормативних документів.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>Денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів: 3/3</td><td>Галузь знань:
D Бізнес, адміністрування та право</td><td colspan="2">Обов`язкова</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Модулів – 2</td><td rowspan="5">Спеціальність:
D5 Маркетинг</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальні завдання - реферат</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 90/90</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2;
самостійної роботи здобувача – 4</td><td rowspan="9">Освітній ступінь:
другий (магістерський)</td><td>16 год.</td><td>16 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>14 год.</td><td>14 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>- год.</td><td>- год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>60 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: Залік</td></tr>
</table>

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/60

для заочної форми навчання – 30/60

Навчальна дисципліна «Методологія наукових досліджень» спрямована на формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системного розуміння теоретико-методологічних засад, сучасних підходів, методів та інструментів організації і проведення наукових досліджень у сфері маркетингу. Опанування дисципліни забезпечує розвиток здатності визначати проблематику та мету наукового дослідження, формулювати наукові завдання і гіпотези, обирати та обґрунтовувати методи дослідження, здійснювати збір, систематизацію, аналіз та інтерпретацію наукової інформації, формувати обґрунтовані наукові висновки й результати та застосовувати їх для розв’язання актуальних теоретичних і практичних проблем маркетингової діяльності.

Місце навчальної дисципліни в ОПП. «Методологія наукових досліджень» є обов'язковим освітнім компонентом (ОКЗ 3) циклу навчальних дисциплін, що формують загальні компетентності за освітньо-професійною програмою «Маркетинг» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності D5 Маркетинг. Дисципліна вивчається у другому семестрі першого року навчання. Обсяг - 3 кредити ЄКТС, форма підсумкового контролю - залік.

Предмет навчальної дисципліни: теоретико-методологічні засади, принципи, закономірності, підходи, методи та інструменти організації і проведення наукових досліджень, зокрема у сфері маркетингу, а також процеси формулювання наукової проблеми, визначення мети, завдань і гіпотез дослідження, збору, систематизації, аналізу та інтерпретації наукової інформації, обґрунтування й представлення наукових результатів.

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів системи сучасних теоретико-методологічних знань, аналітичних і практичних умінь щодо організації та проведення наукових досліджень у сфері маркетингу, визначення наукової проблеми, мети, завдань і гіпотез дослідження, обґрунтування вибору методів дослідження, збору та аналізу наукової інформації, інтерпретації отриманих результатів, формулювання обґрунтованих наукових висновків і практичних рекомендацій.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- засвоєння сучасних концепцій, принципів і методологічних підходів до організації та проведення наукових досліджень;
- оволодіння методами пошуку, збору, систематизації, аналізу та критичного опрацювання наукової інформації;
- набуття вмінь визначати актуальну наукову проблематику, формулювати мету, завдання, об'єкт, предмет і гіпотези дослідження;
- оволодіння методами та інструментами проведення наукових досліджень у сфері маркетингу, зокрема методами збору та аналізу емпіричних даних;
- набуття вмінь обґрунтовувати вибір методів дослідження, аналізувати та інтерпретувати отримані результати;
- формування здатності формулювати наукові висновки, практичні рекомендації та представляти результати дослідження відповідно до вимог академічної доброчесності..

Вивчення дисципліни забезпечує формування та розвиток таких програмних компетентностей, визначених ОПП «Маркетинг»:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в сфері маркетингу в професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність коректно інтерпретувати результати останніх теоретичних досліджень у сфері маркетингу та практики їх застосування.

СК3. Здатність до проведення самостійних досліджень та інтерпретації їх результатів у сфері маркетингу.

СК9. Здатність здійснювати на належному рівні теоретичні та прикладні дослідження у сфері маркетингу.

Міждисциплінарні зв’язки навчальної дисципліни

Пререквізити. Вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» потребує сформованої здатності працювати з науковою інформацією, здійснювати пошук, опрацювання та критичний аналіз наукових джерел, у тому числі іноземною мовою. Дисципліна «Наукові комунікації іноземною мовою» формує необхідні передумови для роботи з іншомовними науковими публікаціями, міжнародними інформаційними ресурсами та сучасними науковими джерелами, що використовуються під час проведення досліджень у сфері маркетингу..

Кореквізити. Кореквізитами дисципліни «Методологія наукових досліджень» є освітні компоненти, під час вивчення яких одночасно застосовуються сформовані методологічні знання та дослідницькі вміння. «Проектна діяльність» передбачає застосування методів визначення

проблеми, постановки цілей і завдань, планування та обґрунтування проєктних рішень. «Стратегічний маркетинг» і «Маркетинговий менеджмент» передбачають використання аналітичних і дослідницьких підходів для обґрунтування управлінських та маркетингових рішень.

Постреквізити. результати навчання за дисципліною «Методологія наукових досліджень» використовуються під час подальшого опанування фахових освітніх компонентів, виконання практичних і дослідницьких завдань, підготовки кваліфікаційної магістерської роботи. Сформовані вміння визначати наукову проблему, обґрунтовувати мету та завдання дослідження, добирати методи, здійснювати аналіз та інтерпретацію інформації, формулювати висновки і рекомендації є необхідними для виконання дослідницьких завдань у межах практичної підготовки, вибіркових дисциплін та магістерської роботи.

Набуті компетентності забезпечують здатність здобувачів здійснювати стратегічне й оперативне управління маркетинговою діяльністю, формувати та вдосконалювати систему маркетингу ринкового суб'єкта, обґрунтовувати маркетингові управлінські рішення, оцінювати результативність маркетингової діяльності та будувати довгострокові взаємовигідні відносини із суб'єктами ринку, що безпосередньо відповідає ПРН ОПП.

2. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання (ПРН), визначених ОПП «Маркетинг»:

ПРН3. Планувати і здійснювати власні дослідження у сфері маркетингу, аналізувати його результати і обґрунтовувати ухвалення ефективних маркетингових рішень в умовах невизначеності.

ПРН5. Презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, маркетингових проектів державною та іноземною мовами.

ПРН11. Використовувати методи маркетингового стратегічного аналізу та інтерпретувати його результати з метою вдосконалення маркетингової діяльності ринкового суб'єкта.

ПРН15. Збирати необхідні дані з різних джерел, обробляти і аналізувати їх результати із застосуванням сучасних методів та спеціалізованого програмного забезпечення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- сутність, принципи, функції та сучасні концепції методології наукового дослідження;
- основні етапи організації та проведення наукового дослідження;
- принципи визначення наукової проблеми, формулювання мети, завдань, об'єкта, предмета та гіпотези дослідження;
- сучасні загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень, що застосовуються у сфері маркетингу;
- методи пошуку, відбору, систематизації, критичного аналізу та опрацювання наукової інформації;
- підходи до збору, аналізу, інтерпретації та представлення результатів наукового дослідження;
- вимоги до академічної доброчесності, оформлення та представлення результатів наукової роботи.;

вміти:

- визначати актуальні наукові проблеми у сфері маркетингу, формулювати тему, мету, завдання та об'єкт і предмет наукового дослідження;
- здійснювати пошук, систематизацію, критичний аналіз та узагальнення наукової інформації з проблем маркетингу;
- обґрунтовувати вибір методологічних підходів, методів і методик проведення маркетингових досліджень;

- формувати програму наукового дослідження, визначати його етапи, інформаційне забезпечення та послідовність виконання;
- застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи дослідження для збору, оброблення, аналізу та інтерпретації маркетингової інформації;
- формулювати наукові положення, висновки та практичні рекомендації за результатами проведеного дослідження;
- презентувати результати наукового дослідження, аргументувати їх достовірність, наукову новизну та практичну значущість із дотриманням принципів академічної доброчесності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 1. Методологія як інструмент пізнання економічної дійсності (явищ, подій, процесів).

Сутність і поняття методології наукового дослідження. Основні складові та функції методології. Методологія як інструмент наукового пізнання економічної та маркетингової дійсності. Співвідношення методології, методів, методик і техніки наукового дослідження. Основні елементи наукового дослідження та їх взаємозв'язок. Рівні методології наукового дослідження. Принципи наукового пізнання та їх застосування у маркетингових дослідженнях. Наукова проблема, об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження. Взаємозв'язок теоретичного та емпіричного пізнання у науковому дослідженні. Потенційні методологічні помилки та шляхи їх запобігання у науковому дослідженні.

Тема 2. Класифікація та характеристика науково-дослідних робіт.

Сутність, мета та основні ознаки наукового дослідження. Класифікація наукових досліджень за характером, призначенням і результатами. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження. Теоретичні, емпіричні та комплексні наукові дослідження. Особливості науково-дослідних робіт у сфері маркетингу. Основні види наукових робіт магістра: наукова стаття, тези доповіді, кваліфікаційна робота. Етапи підготовки та проведення наукового дослідження. Визначення проблеми та обґрунтування теми наукового дослідження. Формування наукового апарату дослідження та визначення його інформаційної бази. Оформлення, апробація та представлення результатів науково-дослідної роботи.

Тема 3. Методи наукової роботи.

Поняття, сутність і класифікація методів наукового дослідження. Методи і техніка наукової роботи. Загальнонаукові методи наукового пізнання та особливості їх застосування. Спеціальні методи дослідження у маркетингу. Методи, що застосовуються на емпіричному рівні наукового дослідження. Методи теоретичного рівня наукового дослідження. Логічні методи та прийоми наукового дослідження. Застосування аналізу, синтезу, індукції, дедукції, аналогії та узагальнення. Критерії вибору методів наукового дослідження та оцінювання їх результативності. Поєднання різних методів у комплексному маркетинговому науковому дослідженні.

Тема 4. Організація наукової діяльності та наукових досліджень.

Сутність та принципи організації наукової діяльності. Організація творчої діяльності дослідника. Структура та послідовність виконання наукового дослідження. Планування науково-дослідної роботи та визначення її основних етапів. Організація пошуку, відбору та опрацювання наукової інформації. Особливості розумової праці науковця та організація його робочого часу. Формування дослідницьких компетентностей і професійних якостей науковця. Формування вченого як особистості: професійна культура, відповідальність і наукова етика. Академічна доброчесність та етичні принципи здійснення наукової діяльності. Організація апробації, представлення та впровадження результатів наукового дослідження.

Модуль 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Абсолютні та відносні величини, графічний спосіб відображення даних.

Сутність, значення та види абсолютних величин у наукових дослідженнях. Одиниці вимірювання абсолютних величин та їх використання в маркетингових дослідженнях. Сутність і призначення відносних величин. Одиниці вимірювання та форми вираження відносних величин. Види відносних величин та сфери їх застосування. Використання абсолютних і відносних величин для аналізу маркетингових даних. Сутність, призначення та основні елементи статистичних графіків. Основні види графіків та особливості їх використання для представлення результатів дослідження. Візуалізація результатів маркетингових досліджень: діаграми, графіки та таблиці. Картограми і картодіаграми як засоби просторового відображення маркетингової інформації.

Тема 6. Підготовка наукових робіт.

Види та класифікація наукових публікацій. Вибір виду наукової публікації відповідно до мети та результатів дослідження. Наукова монографія: призначення, структура та основні вимоги до підготовки. Наукова стаття: сутність, структура та основні етапи підготовки. Вимоги до формулювання назви, анотації та ключових слів наукової статті. Постановка проблеми, аналіз останніх досліджень і формулювання мети наукової статті. Представлення результатів дослідження та формулювання наукових висновків. Тези наукової доповіді: призначення, структура та вимоги до оформлення. Підготовка доповіді та презентації результатів наукового дослідження. Академічна доброчесність, цитування та бібліографічне оформлення наукових публікацій.

Тема 7. Науковий текст: різновиди, специфіка та основні вимоги до підготовки.

Поняття, призначення та основні ознаки наукового тексту. Різновиди наукових текстів та сфери їх використання. Специфіка та структура наукового тексту. Логічна побудова та послідовність викладення матеріалу в науковій роботі. Мова наукового тексту та основні вимоги до її використання. Науковий стиль: особливості, принципи та засоби забезпечення об’єктивності викладу. Термінологія та особливості її використання у наукових дослідженнях з маркетингу. Аргументація, доказовість і логічність як основні характеристики наукового тексту. Цитування, покликання на джерела та використання наукових праць у тексті. Типові помилки під час підготовки наукового тексту та способи їх усунення.

4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	пр	лаб	с. р.		л	с	пр	лаб	с. р.
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ												
1. Методологія як інструмент пізнання економічної дійсності (явищ, подій, процесів)	12	2	2			8	12	2	2			8
2. Класифікація та характеристика науково-дослідних робіт	12	2	2			8	12	2	2			8
3. Методи наукової роботи	12	2	2			8	12	2	2			8
4. Організація наукової діяльності та наукових досліджень	12	2	2			8	12	2	2			8
Разом за модулем 1	***48***	***8***	***8***			***32***	***48***	***8***	***8***			***32***
МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ												
5. Абсолютні та відносні величини, графічний спосіб відображення даних	18	4	2			12	18	4	2			12
6. Підготовка наукових робіт	12	2	2			8	12	2	2			8
7. Науковий текст: різновиди, специфіка та основні вимоги до підготовки	12	2	2			8	12	2	2			8
Разом за модулем 2	***42***	***8***	***6***			***28***	***42***	***8***	***6***			***28***
Усього годин	**90**	**16**	**14**			**60**	**90**	**16**	**14**			**60**

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ		8
1	Методологія як інструмент пізнання економічної дійсності (явищ, подій, процесів)	2
2	Класифікація та характеристика науково-дослідних робіт	2
3	Методи наукової роботи	2
4	Організація наукової діяльності та наукових досліджень	2
МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		6
5	Абсолютні та відносні величини, графічний спосіб відображення даних	2
6	Підготовка наукових робіт	2
7	Науковий текст: різновиди, специфіка та основні вимоги до підготовки	2
Разом		**14**

6. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача (СРС) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються здобувачем під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи здобувача.

Метою СРС є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Основними формами СРС є такі:

– опрацювання теоретичного матеріалу та основних положень методології наукового дослідження;

– аналіз наукових, навчальних, довідкових та професійних джерел за визначеною проблематикою;

– пошук, систематизація та критичне опрацювання наукової інформації з проблем маркетингу;

– формулювання проблеми, мети, завдань, об’єкта, предмета та робочих гіпотез наукового дослідження;

– обґрунтування вибору методів і методик проведення наукового та маркетингового дослідження;

– виконання практичних, аналітичних і ситуаційних завдань із застосуванням методів наукового пізнання;

– аналіз та інтерпретація результатів наукових і маркетингових досліджень;

– підготовка наукових текстів, тез доповідей, статей та інших видів наукових робіт;

– підготовка бібліографічного апарату наукової роботи та оформлення наукових джерел відповідно до встановлених вимог;

– підготовка до поточного, модульного та підсумкового контролю.

Розподіл годин самостійної роботи здобувачів за темами навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ		32
1	Методологія як інструмент пізнання економічної дійсності (явищ, подій, процесів)	8
2	Класифікація та характеристика науково-дослідних робіт	8
3	Методи наукової роботи	8
4	Організація наукової діяльності та наукових досліджень	8
МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		28
5	Абсолютні та відносні величини, графічний спосіб відображення даних	12
6	Підготовка наукових робіт	8
7	Науковий текст: різновиди, специфіка та основні вимоги до підготовки	8
Разом		**60**

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання студента є вибірковим видом позааудиторної самостійної роботи студента та має навчально-дослідницький характер, виконується у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. У рамках навчальної дисципліни “Методологія наукових досліджень” індивідуальне завдання передбачає підготовку реферату.

Індивідуальні завдання виконуються кожним студентами денної форми навчання відповідно до закріплених варіантів.

1. Психологічне пізнання як наукове пізнання.
2. Теоретичний та емпіричний рівні пізнання в науці.
3. Поняття методології. Вибір методологічної парадигми.
4. Принципи наукового пізнання: об’єктивність, детермінізм, історизм, причинність, розвиток, практична спрямованість.
5. Об’єкт і суб’єкт наукового пізнання.
6. Проблеми і задачі в навчанні і науці.
7. Ознаки наукової проблемної ситуації.
8. Соціальне замовлення, потреби виробництва, загалом практики як чинники виникнення проблем в науці («замовники» досліджень в науці).
9. Перевід проблемної ситуації в проблему.
10. Формулювання проблем та визначення напрямку дослідження.
11. Визначення теоретичних, емпіричних і практичних завдань дослідження.
12. Окреслення кола проблем, дотичних до обраної для дослідження проблеми.
13. Підбір літератури (монографії, статті, дисертації тощо). Пошук інформації в системі Internet.
14. Представлення огляду літератури в науковому звіті.
15. Опис думок однодумців автора. Цитування.
16. Критика положень, з якими науковець не погоджується.
17. Ведення наукової дискусії.
18. Співвідношення об’єкту і предмету наукового дослідження.
19. Підходи до розуміння об’єкта і предмета в науці. Формулювання об’єкта і предмета дослідження.
20. Змінні і сталі показники, їх співвідношення в науковому дослідженні.

21. Підбір групи досліджуваних.
22. Експериментальна і контрольна група.
23. Визначення необхідної кількості досліджуваних.
24. Вибірка, розрахунок вибірки відповідно до генеральної сукупності.
25. Мета, завдання дослідження та гіпотези.
26. Гіпотеза як передбачення майбутніх результатів.
27. Ставлення науковців до гіпотез за Дж.Брунером.
28. Формулювання гіпотез, кількість та рівень загальності гіпотез.
29. Перевірка гіпотез.
30. Підбір методик для дослідження згідно з поставленою метою та сформульованими робочими гіпотезами.
31. Кількість та об'єм методик. Узгодженість методик.
32. Поєднання опитувальників та експериментальних методик.
33. Поєднання методик, що дають числові результати та методик, що дають змістовні результати.
34. Опис методик в науковій роботі.
35. Організація збору емпіричних даних. Інструкція для досліджуваних.
36. Етичні засади збору і представлення емпіричних даних.
37. Особливості поведінки досліджуваних.
38. Поведінка дослідника в процесі збору емпіричних даних.
39. Опис емпіричної процедури в науковій роботі.
40. Визначення способу опрацювання емпіричних даних.
41. Якісний аналіз даних.
42. Аналіз даних у відсотках.
43. Використання статистики для обробки емпіричних даних. Підбір засобів статистики для опрацювання даних.
44. Представлення статистичних даних в тексті.
45. Опис статистичних даних.
46. Поєднання статистичного та змістовного аналізу.
47. Представлення даних в таблицях, графіках, діаграмах тощо. Малюнки.
48. Інтерпретація статистичних даних на базі обраної теорії.
49. Інтерпретація даних у вигляді «дискусії» на базі декількох теоретичних платформ.
50. Загальні вимоги до наукової роботи.
51. Тези, доповіді (виступу) на конференції: види, обсяг, особливості подачі матеріалу. Вимоги до написання статті.
52. Подача наукової роботи у вигляді реферату. Оформлення реферату.
53. Наукові дисертації: магістерська, кандидатська, докторська як кваліфікаційні роботи. Вимоги до дисертацій.
54. Монографії: колективні та індивідуальні. Збірники наукових праць.
55. Написання рецензії на наукову працю.
56. Підготовка і проведення виступу на конференції.
57. Наочність під час виступу: демонстрація таблиць, прозірок, використання мультимедійного проектора. Відео та та аудіозаписи.
58. Відповіді на запитання під час виступу на конференції.
59. Участь у науковій дискусії, наукові дебати.
60. Стендова доповідь на науковій конференції.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» застосовуються методи навчання, спрямовані на досягнення програмних результатів навчання, формування дослідницьких компетентностей та розвиток здатності здобувачів самостійно здійснювати наукове дослідження у сфері маркетингу:

- вербальні методи – проблемні лекції, пояснення, консультації, обговорення теоретико-методологічних проблем наукового пізнання та методології маркетингових досліджень;
- наочні методи – презентації, схеми, моделі, алгоритми проведення наукового дослідження, візуалізація результатів досліджень, демонстрація прикладів наукових текстів і публікацій;
- практичні методи – виконання практичних, аналітичних і дослідницьких завдань, формулювання наукової проблеми, мети, завдань, об'єкта та предмета дослідження, обґрунтування методів дослідження;
- кейс-метод – аналіз конкретних дослідницьких ситуацій, визначення методологічних проблем, вибір методів дослідження та оцінювання обґрунтованості отриманих результатів;
- дискусійні методи – семінари-дискусії, обговорення актуальних проблем методології наукового пізнання, аргументація вибору методологічних підходів і методів дослідження;
- методи командної та проєктної роботи – спільне виконання дослідницьких завдань, розроблення програми наукового дослідження, формування методичного інструментарію та представлення результатів дослідницької роботи;
- методи аналітичної роботи – аналіз і систематизація наукових джерел, критичне оцінювання наукових підходів, аналіз результатів маркетингових досліджень, виявлення проблем і закономірностей досліджуваних явищ та процесів;
- методи наукового пізнання – застосування аналізу, синтезу, індукції, дедукції, порівняння, узагальнення, аналогії, абстрагування, моделювання та інших загальнонаукових і спеціальних методів;
- цифрові методи навчання – використання цифрових освітніх платформ, електронних наукових бібліотек, пошукових систем, баз наукових публікацій, програмних засобів оброблення та візуалізації даних;
- методи самостійної навчально-дослідницької роботи – опрацювання наукових джерел, пошук і систематизація наукової інформації, виконання індивідуальних дослідницьких завдань, підготовка наукових текстів, тез, статей та інших видів наукових робіт.

У процесі навчання застосовуються активні та інтерактивні технології навчання: проблемні лекції, аналіз дослідницьких ситуацій, дискусії, робота з науковими джерелами, виконання індивідуальних і групових дослідницьких завдань, моделювання етапів наукового дослідження, підготовка та презентація результатів дослідницької роботи.

Застосування зазначених методів сприяє розвитку наукового, аналітичного та критичного мислення, формуванню здатності самостійно визначати проблеми дослідження, обґрунтовувати методологічні підходи та вибір методів, здійснювати пошук і критичний аналіз наукової інформації, проводити дослідження у сфері маркетингу, інтерпретувати отримані результати та формулювати обґрунтовані наукові висновки з дотриманням принципів академічної доброчесності.

9. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль успішності засвоєння здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час семінарських занять, оцінювання виконання здобувачами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі здобувачами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань здобувачів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому семінарському занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння

здобувачем певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання здобувачами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу здобувачів. Підсумковий контроль здійснюється у формі *заліку.*

9.1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» є:

- усне та письмове опитування;
- тестові та контрольні завдання;
- практичні, аналітичні та дослідницькі завдання;
- аналіз наукових джерел та представлення результатів їх критичного опрацювання;
- формулювання проблеми, мети, завдань, об'єкта, предмета та гіпотез наукового дослідження;
- обґрунтування вибору методологічних підходів, методів і методик наукового дослідження;
- індивідуальні та командні дослідницькі завдання;
- розроблення програми та етапів наукового дослідження у сфері маркетингу;
- презентація та захист результатів виконаних дослідницьких завдань;
- підготовка та захист індивідуального завдання у формі наукового дослідження, аналітичної роботи або іншого виду наукової роботи;
- модульний контроль у формі тестових та/або контрольних завдань (МК1, МК2);
- залік.

9.2. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання, тестування та самостійна індивідуальна робота									Індивідуальні завдання	Підсумковий контроль (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1				МК 1	Змістовий модуль			МК 2			
Т1	Т2	Т3	Т4		Т5	Т6	Т7				
6	6	6	6	5	6	6	6	5	8	40	100

Підсумкове оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточної роботи за темами Т1–Т10 – 42 бали; модульного контролю – 10 балів (МК1 – 5 балів, МК2 – 5 балів); виконання та захисту індивідуального завдання у формі реферату – 8 балів; підсумкового контролю у формі заліку – 40 балів. Максимальна кількість балів за навчальну дисципліну становить 100 балів.

9.3. Критерії оцінювання поточної роботи на семінарських заняттях

Бали	Критерії оцінювання
6	Здобувач демонструє повне та системне знання навчального матеріалу, вільно оперує понятійно-категоріальним апаратом методології наукового дослідження, аргументовано застосовує методологічні положення та методи наукового пізнання, правильно виконує практичні й дослідницькі завдання, обґрунтовує вибір методів дослідження, самостійно формулює науково обґрунтовані висновки.
4	Здобувач демонструє достатній рівень засвоєння навчального матеріалу, правильно розкриває основні положення теми та застосовує методологічний інструментарій під час виконання практичних і дослідницьких завдань, однак допускає окремі несуттєві неточності у виборі методів, аналізі наукової інформації або формулюванні висновків.
2	Здобувач володіє основними положеннями теми, проте демонструє недостатню глибину їх розуміння; допускає помилки під час застосування методів наукового пізнання, практичні й дослідницькі завдання виконує частково, обґрунтування вибору методів та

	сформульовані висновки є недостатньо переконливими.
1	Здобувач демонструє фрагментарне знання навчального матеріалу, відтворює окремі поняття та положення теми, але має суттєві труднощі з їх застосуванням у процесі наукового дослідження; практичні й дослідницькі завдання виконано частково або з істотними помилками, вибір методів дослідження не обґрунтовано.
0	Здобувач не продемонстрував засвоєння навчального матеріалу та/або не виконав передбачені відповідною темою практичні, аналітичні чи дослідницькі завдання.

Модульний контроль проводиться після завершення відповідного змістового модуля у формі тестових та/або контрольних завдань. Максимальна кількість балів за кожний модульний контроль становить 5 балів, загалом за два модульні контролі - 10 балів.

9.4. Критерії оцінювання модульного контролю

Бали	Критерії оцінювання
5	Здобувач демонструє повне та системне засвоєння матеріалу змістового модуля, правильно виконує контрольні завдання, аргументовано застосовує теоретичні положення, методологічні підходи та методи наукового дослідження, уміє аналізувати наукову інформацію та формулювати логічні й обґрунтовані висновки.
4	Здобувач демонструє достатньо повне засвоєння матеріалу змістового модуля, правильно виконує більшість контрольних завдань, застосовує основні методологічні підходи та методи наукового дослідження, допускаючи окремі несуттєві помилки або неточності в аналізі наукової інформації та формулюванні висновків.
3	Здобувач засвоїв основні положення змістового модуля, однак допускає окремі суттєві помилки під час виконання контрольних завдань, має труднощі із застосуванням теоретичних знань і методів наукового дослідження, аналізом наукової інформації та обґрунтуванням отриманих результатів.
2	Здобувач демонструє фрагментарне засвоєння матеріалу змістового модуля; контрольні завдання виконано частково, допущено суттєві помилки у застосуванні методологічних підходів і методів дослідження, сформульовані висновки є недостатньо обґрунтованими.
1	Здобувач демонструє початковий рівень засвоєння матеріалу змістового модуля; виконує лише окремі елементи контрольних завдань, допускає значну кількість помилок, не демонструє достатньої здатності застосовувати теоретичні положення та методи наукового пізнання для розв’язання дослідницьких завдань.
0	Здобувач не виконав завдання модульного контролю або результати їх виконання не демонструють засвоєння навчального матеріалу відповідного змістового модуля та здатності застосовувати базові методологічні підходи й методи наукового дослідження.

Залік передбачає виконання двох теоретичних питань (по 15 балів) та одного практичного (аналітичного, ситуаційного) завдання (10 балів)**.** Максимальна кількість балів за іспит - 40 балів**.**

9.5. Критерії оцінювання результатів складання заліку

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне питання 1	13–15	Повна, логічна та аргументована відповідь; продемонстровано системне розуміння теоретичних положень методології досліджень, коректне використання професійної термінології, здатність встановлювати причинно-наслідкові зв’язки та наводити доречні приклади.

	10–12	Відповідь загалом правильна та достатньо повна, основні положення розкрито, проте наявні окремі неточності або недостатньо повне обґрунтування.
	6–9	Розкрито основні положення питання, однак відповідь має фрагментарний характер, недостатньо систематизована або містить суттєві неточності.
	1–5	Продемонстровано лише окремі елементи знань; понятійний апарат використовується непослідовно, відсутнє цілісне розуміння проблематики.
	0	Відповідь відсутня або не відповідає змісту питання.
Теоретичне питання 2	13–15	Повна, логічна та аргументована відповідь; продемонстровано системне розуміння теоретичних положень методології досліджень, коректне використання професійної термінології, здатність встановлювати причинно-наслідкові зв’язки та наводити доречні приклади.
	10–12	Відповідь загалом правильна та достатньо повна, основні положення розкрито, проте наявні окремі неточності або недостатньо повне обґрунтування.
	6–9	Розкрито основні положення питання, однак відповідь має фрагментарний характер, недостатньо систематизована або містить суттєві неточності.
	1–5	Продемонстровано лише окремі елементи знань; відсутнє цілісне розуміння проблематики.
	0	Відповідь відсутня або не відповідає змісту питання.
Практичне (аналітичне, ситуаційне) завдання	9–10	Завдання виконано повністю; правильно застосовано відповідні методи та інструменти методології досліджень; проведено обґрунтований аналіз; сформульовано логічні висновки та практично значущі рекомендації.
	7–8	Завдання виконано правильно, проте окремі елементи аналізу, висновки або запропоновані рішення потребують більш ґрунтовного обґрунтування.
	4–6	Завдання виконано частково; аналіз недостатньо глибокий, допущено окремі помилки; висновки та рекомендації обґрунтовано частково.
	1–3	Виконано лише окремі елементи завдання; допущено суттєві помилки у проведенні аналізу та обґрунтуванні рішень.
	0	Завдання не виконано або його виконання не відповідає поставленому завданню.
Максимальна кількість балів за іспит	40	15 + 15 + 10 = 40 балів

9.6. Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Індивідуальна робота виконується у формі підготовки та захисту реферату з проблематики методології досліджень й оцінюється від 0 до 8 балів.

Кількість балів	Критерії оцінювання
6–8 балів	Реферат виконано в повному обсязі відповідно до встановлених вимог. Тему наукового дослідження розкрито глибоко, послідовно та логічно, використано актуальні й релевантні наукові джерела. Продемонстровано розуміння методологічних засад наукового дослідження, доцільно застосовано методи

	наукового пізнання та аналізу. Матеріал систематизовано, теоретичні положення узагальнено, висновки є обґрунтованими та відповідають змісту проведеного дослідження. Робота має логічну структуру, оформлена відповідно до встановлених вимог, дотримано принципів академічної доброчесності. Під час захисту здобувач упевнено презентує результати роботи, демонструє розуміння досліджуваної проблематики та аргументовано відповідає на запитання.
3–5 балів	Реферат виконано в повному обсязі, основні положення досліджуваної теми розкрито достатньо. Використано релевантні наукові джерела та відповідні методи дослідження, сформульовано висновки, однак окремі положення мають недостатню глибину теоретичного або методологічного обґрунтування чи містять несуттєві недоліки. Структура роботи загалом логічна, вимоги до оформлення переважно дотримано. Під час захисту здобувач демонструє розуміння досліджуваної проблематики, але допускає окремі неточності у поясненні методологічних підходів, методів дослідження або сформульованих висновків.
1–2 бали	Реферат виконано частково. Розкриття теми має переважно описовий характер, наукові джерела та методологічний інструментарій використано обмежено. Теоретичні положення недостатньо систематизовано, аналіз проблеми є поверховим, висновки недостатньо обґрунтовані або не повною мірою відповідають змісту роботи. Структура та оформлення реферату мають суттєві недоліки. Під час захисту здобувач демонструє фрагментарне розуміння досліджуваної проблематики та має труднощі з поясненням використаних методів і обґрунтуванням власних висновків.
0 балів	Реферат не подано або його зміст не відповідає визначеній темі та встановленим вимогам; відсутні належне теоретичне опрацювання проблеми, використання наукових джерел, обґрунтовані висновки та методологічна складова дослідження, або виявлено порушення принципів академічної доброчесності.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ECTS здійснюється в такому порядку :

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для іспиту, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
80-89	B	Добре	
70-79	C	Добре	
60-69	D	Задовільно	
50-59	E	Задовільно	
35-49	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

9.7. Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

1. Поточний контроль. Бали, отримані здобувачем упродовж семестру, розподіляються за такими видами навчальної діяльності:

– робота на семінарських заняттях та виконання передбачених програмою практичних і аналітичних завдань – до 42 балів;

– виконання та захист індивідуального завдання у формі реферату, що є складовою самостійної роботи здобувача, – до 8 балів.

Присутність на лекціях і семінарських заняттях не оцінюється в балах. Пропущені заняття підлягають відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій.

2. Модульний контроль. Модульний контроль проводиться після завершення вивчення кожного змістового модуля та спрямований на визначення рівня засвоєння здобувачами відповідного навчального матеріалу. Модульний контроль здійснюється у формі тестових та/або контрольних завдань. Максимальна кількість балів за модульний контроль становить 10 балів: МК1 – до 5 балів, МК2 – до 5 балів.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за результатами поточного, модульного контролю та виконання індивідуального завдання, становить 60 балів.

Здобувач, який виконав передбачені робочою програмою види навчальної діяльності та індивідуальне завдання, допускається до підсумкового контролю з дисципліни відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Академії.

3. Підсумковий контроль. Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку та оцінюється до 40 балів.

10. Питання для самоконтролю

Тема 1. Методологія як інструмент пізнання економічної дійсності

1. Що таке методологія наукового дослідження та яке її значення у пізнанні економічної дійсності?
2. Які основні рівні методології наукового дослідження?
3. У чому полягає взаємозв’язок методології, теорії та практики?
4. Що розуміють під науковим пізнанням?
5. Які основні принципи наукового пізнання?
6. У чому полягають особливості пізнання економічних процесів і явищ?
7. Що таке об’єкт і предмет наукового дослідження?
8. Яке значення мають проблема, мета та завдання наукового дослідження?
9. Яку роль відіграють наукові гіпотези у процесі дослідження?
10. Які вимоги висуваються до методологічного обґрунтування економічного дослідження?

Тема 2. Класифікація та характеристика науково-дослідних робіт

1. Що розуміють під науково-дослідною роботою?
2. За якими основними критеріями класифікують науково-дослідні роботи?
3. У чому полягають особливості фундаментальних і прикладних досліджень?
4. Що таке пошукові наукові дослідження?
5. Які основні види навчально-наукових робіт?
6. Які особливості курсової роботи як виду наукового дослідження?
7. Які основні вимоги висуваються до кваліфікаційної роботи?
8. У чому полягає специфіка наукової статті?
9. Що таке тези доповіді та чим вони відрізняються від наукової статті?
10. Які основні етапи виконання науково-дослідної роботи?

Тема 3. Методи наукової роботи

1. Що таке метод наукового дослідження?
2. Які існують основні групи методів наукового дослідження?
3. У чому полягає сутність аналізу та синтезу як методів наукового дослідження?

4. Що таке індукція та дедукція і в чому полягає їх відмінність?
5. У чому полягає метод наукової абстракції?
6. Яке значення мають методи порівняння та аналогії у науковому дослідженні?
7. Що таке системний підхід і де він застосовується?
8. Які особливості використання статистичних методів у наукових дослідженнях?
9. У чому полягають сутність і можливості економіко-математичних методів?
10. Як здійснюється вибір методів відповідно до мети та завдань наукового дослідження?

Тема 4. Організація наукової діяльності та наукових досліджень

1. Що розуміють під організацією наукової діяльності?
2. Які основні етапи організації та проведення наукового дослідження?
3. Як здійснюється вибір теми наукового дослідження?
4. Які вимоги висуваються до формулювання теми наукової роботи?
5. Що таке план наукового дослідження та яке його призначення?
6. Яку роль відіграє інформаційне забезпечення наукового дослідження?
7. Які основні види наукових та інформаційних джерел використовуються у дослідженні?
8. Як здійснюється пошук, відбір і систематизація наукової інформації?
9. Яке значення має планування часу під час виконання наукової роботи?
10. Які вимоги академічної доброчесності необхідно дотримуватися під час проведення наукового дослідження?

Тема 5. Абсолютні та відносні величини, графічний спосіб відображення даних

1. Що таке абсолютні величини та яке їх значення у наукових дослідженнях?
2. Які види абсолютних величин використовують в економічному аналізі?
3. Що таке відносні величини та для чого вони застосовуються?
4. Які основні види відносних величин?
5. Як визначають відносну величину динаміки?
6. У чому полягає відмінність між темпом зростання і темпом приросту?
7. Що таке структура сукупності та як визначається її структурна характеристика?
8. Які основні види графіків використовують для відображення статистичних даних?
9. Які правила необхідно дотримуватися під час побудови та оформлення графіків?
10. Як правильно обрати вид графічного зображення відповідно до характеру економічних даних?

Тема 6. Підготовка наукових робіт

1. Які основні етапи підготовки наукової роботи?
2. Як здійснюється вибір і формулювання теми наукового дослідження?
3. Як визначаються об’єкт, предмет, мета та завдання дослідження?
4. Які вимоги висуваються до структури наукової роботи?
5. Як здійснюється пошук і відбір джерел для наукової роботи?
6. Які вимоги висуваються до опрацювання та систематизації наукової інформації?
7. Як правильно оформлювати цитати та посилання на використані джерела?
8. Які вимоги академічної доброчесності необхідно враховувати під час підготовки наукової роботи?
9. Які основні вимоги висуваються до висновків наукової роботи?
10. Які етапи передбачає підготовка наукової роботи до захисту?

Тема 7. Науковий текст: різновиди, специфіка та основні вимоги до підготовки

1. Що таке науковий текст і які його основні ознаки?
2. Які основні різновиди наукових текстів?
3. У чому полягають особливості наукового стилю викладу?
4. Які вимоги висуваються до логічності та послідовності наукового тексту?
5. Що таке аргументація у науковому тексті та які її основні елементи?
6. Яку роль відіграють терміни та поняття у науковому тексті?
7. Які вимоги висуваються до формулювання визначень у науковій роботі?

8. Як забезпечити зв’язність і структурованість наукового тексту?
9. Яких мовних і стилістичних помилок необхідно уникати під час підготовки наукового тексту?
10. Які основні вимоги до оформлення та редагування наукового тексту?

11. Навчальні ресурси

Для вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» використовуються електронні освітні, наукові, бібліографічні, інформаційно-аналітичні та професійні ресурси, що забезпечують доступ до актуальної наукової інформації, пошуку й опрацювання джерел, використання сучасних методів наукового дослідження, аналізу та систематизації наукових даних, підготовки й оформлення результатів наукової роботи.

До основних навчальних ресурсів належать: електронне освітнє середовище Академії Moodle; електронний каталог та ресурси бібліотеки; наукові та бібліографічні бази даних; репозитарії наукових публікацій; офіційні статистичні та інформаційні ресурси; електронні ресурси органів державної влади та міжнародних організацій; українські та міжнародні наукові журнали; інформаційно-аналітичні платформи; цифрові інструменти для пошуку, збору, опрацювання, систематизації та візуалізації наукової інформації.

Здобувачі освіти використовують електронні ресурси для пошуку та критичного опрацювання наукових джерел, формування інформаційної бази дослідження, вибору й застосування методів наукового пізнання, аналізу отриманих результатів, підготовки наукових текстів, оформлення бібліографічних посилань і дотримання принципів академічної доброчесності.

12. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» включає:

- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи здобувачів;
- методичні рекомендації щодо підготовки та захисту індивідуального завдання (реферату);
- навчальні, науково-методичні та презентаційні матеріали до тем дисципліни;
- практичні, аналітичні та дослідницькі завдання, спрямовані на формування навичок проведення наукових досліджень;
- тестові завдання для поточного контролю знань;
- завдання та методичні матеріали для проведення модульного контролю;
- матеріали для підготовки до підсумкового контролю;
- актуальні наукові, навчально-методичні, статистичні та інформаційні матеріали;
- методичні та аналітичні матеріали з питань методології наукового пізнання, організації та проведення наукових досліджень, вибору й застосування методів наукового дослідження, пошуку та опрацювання наукової інформації, аналізу й інтерпретації результатів дослідження;
- матеріали з питань підготовки, структурування, написання та оформлення наукових робіт, наукових текстів, цитування та бібліографічного опису джерел;
- матеріали з питань академічної доброчесності, запобігання академічному плагіату та дотримання етичних принципів проведення наукових досліджень;
- інформаційно-аналітичні матеріали та електронні наукові ресурси для пошуку, систематизації, опрацювання та візуалізації наукової інформації.

Навчально-методичні матеріали з дисципліни розміщуються в електронному освітньому середовищі Академії на платформі Moodle та є доступними здобувачам вищої освіти відповідно до організації освітнього процесу.

13. Рекомендована література

Основна література:

1. Бруханський Р.Ф. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. - 174 с.
2. Бхаттачерджи А. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках: навчальний посібник / А.Бхаттачерджи, Н.Ситник. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 181 с.
3. Данильян О.Г. Методологія наукових досліджень: підручник / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. – Харків: Право, 2019. – 368 с.
4. Данильян О. Г. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2017. – 448 с.
5. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
6. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум: навч. посіб. / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. – КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. - 58 с.
7. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник / К. В. Бориченко, А. О. Гудзь, О. Є. Панфілов. – Одеса: Фенікс, 2022. – 48 с.
8. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / Б. І. Мокін, В. Б. Мокін, О. Б. Мокін. – Вінниця : ВНТУ, 2023. – 230 с.
9. Мотенко, Я. В., Шишкіна, Є. К. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник [Електронний ресурс]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2022. – Режим доступу: https://repository.kpi.kharkov.ua/items/1ea2abcd-3d6f-4cd0-a1c9-b319a5220992.
10. Роїк Т.А. Методологія науково-дослідницької діяльності: навчальний посібник. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 56 с.

Додаткова література

1. Бабух І.А. Актуальність та специфіка сучасної методології наукових досліджень // Економіка. Фінанси. Право. – 2023. – № 6.
2. Дзьобань О.П. Герменевтичний метод у сучасних цивілістичних дослідженнях: до питання про доцільність застосування / О.П. Дзьобань, В.Л. Яроцький // Інформація і право. – Київ, 2017. – №2 (21). – С. 5–12.
3. Дзьобань О.П. Соціологічний та аксіологічний напрямки сучасних правових досліджень / О.П. Дзьобань, В.Л. Яроцький // Інформація і право. – Київ, 2018. – №1 (24). – С. 5–13.
4. Іванюк, Г.І. Методологія дослідження у міждисциплінарному вимірі наук про освіту // Науковий часопис Київського університету імені Бориса Грінченка. – 2025. – № 1.
5. Кущевський М. О. Історія науки і техніки : навч. посіб. / М. О. Кущевський. – Хмельницький : ХНУ, 2015. – 467 с.
6. Маргасова, В., Гарафонова, О., Дерій, Ж., Руденко, О. Методологія наукових досліджень як загальний підхід і перспектива дослідницького процесу // Економіка. Фінанси. Право. – 2022. – № 12.
7. Методологія сучасних наукових досліджень: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 2022 р. / Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2022.
8. Охріменко І.В. Онтологічне планування бізнес-процесів для оптимізації стратегічного управління в умовах цифрової економіки / І.В.Охріменко, О.В.Федірець, Л.В.Сухомлин, А.Г.Топов // Актуальні проблеми економіки. - 2025. - № 3 (285). – С. 343-355.

9. Терешкун О. Гуманітарно-наукові парадигми техніки : монографія / Оксана Терешкун. – Івано-Франківськ : Кушнір Г. М. [вид.], 2016. –354 с.
10. Філософські аспекти наукового пізнання : навч. посіб. / О. Ю. Панфілов, О. П. Дзьобань, І. М. Будур та ін. ; за заг. ред. О. Ю. Панфілова. – Харків : ХІФ КНТЕУ, 2019. – 276 с.

Корисні електронні ресурси:

1. Законодавство України. URL: http://zakon.rada.gov.ua.
2. Національна парламентська бібліотека України. URL: http://www.nplu.kiev.ua.
3. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua.
4. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://www.rada. gov.ua.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua.
6. Урядовий портал Кабінету міністрів України URL: http://www.kmu.gov.ua.
7. Google Scholar або Google Академія: пошукова система і некомерційна бібліометрична база даних, що індексує наукові публікації та наводить дані про їх цитування https://scholar.google.com.ua/